

Erasmus+

ERASMUS+ ACREDITARE KA120 (Educație școlară)
Acțiunea-cheie 1: Mobilitatea persoanelor în scopul învățării
Proiect MELI – Management&Evaluare, Literație&Inspirație
Nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000228532

Bune practici de valorificare a participării la Stagiul de observare Erasmus+ (Job Shadowing)

Proiectul "MELI" în cadrul Programului ERASMUS+ Acreditare, Acțiunea Cheie 1: Mobilitatea persoanelor în scopul învățării

prof. Zamfir Claudia-Aurora
prof. Pincovici Alina-Ivona
prof. Stoica Carmen-Gabriela
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Pucioasa

În perioada 24-28.03.2025, 3 profesori din școală au fost abilitați în tematica proiectului Erasmus+ Acreditare „MELI-Management și Evaluare, Literație și Inspirație” prin participarea la un stagiul de observare (Job Shadowing) desfășurat la Escola Secundária „Almeida Garrett” din Vila Nova de Gaia, Portugalia. S-a pus accent pe asigurarea stării de bine în școală și pe managementul clasei - învățarea de noi strategii pentru creșterea competențelor elevilor și pentru prevenirea abandonului școlar timpuriu prin intermediul abilităților lingvistice și social.

Tema primei zile: Management organizațional (I): Observarea și înțelegerea rolului mediului școlii gazdă, atât pentru profesori, cât și pentru elevi

Programul activităților:

Activitatea 1: Întâlnire cu echipa de management și cu profesorii școlii

Activitatea 2: Familiarizarea cu mediul școlar

Activitatea 3: Compararea sistemelor de învățământ românesc și portughez

Prima activitate a zilei a fost întâlnirea cu echipa de management a școlii, echipă formată din director, 2 vicedirectori și 2 directori adjuncți (unul se ocupă de proiectele europene, celălalt se ocupă de curriculum).

A urmat vizitarea școlii și prezentarea mediului școlar. Școala a fost construită în 1966 și reabilitată în 2014, adăugându-se spațiile pentru lecțiile practice/ disciplinele de performanță. Elevii, în număr de aproximativ 1500, au vârste cuprinse între 12-18 ani, fiind împărțiți în clase de gimnaziu (clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a) și clase de liceu (clasele a X-a, a XI-a și a XIII-a) cu profilurile limbi străine, științe, arte, sport. Spațiul fizic școlar este împărțit în pavilioane: ecologie - biologie - geologie, fizică - chimie, matematică - TIC, limbi străine, limba maternă, istorie – geografie, sport, arte. Există spații alocate lecțiilor practice, în laboratoare. Fiecare laborator are și câte o anexă unde profesorul pregătește materialele cu care elevii vor lucra la ore. Pentru fiecare oră, există câte un grup de elevi responsabili cu pregătirea materialelor, alături de profesor. Biblioteca este foarte mare și include un spațiu dotat cu mese și scaune în care poate lucra o clasă întreagă și un spațiu mai mic, în care se poate lucra cu grupe mici de elevi sau se poate studia individual. La parter există amenajate 4 încăperi mici (cu câte un birou, un computer și 2 scaune) - toate cu câte un perete din geam, care dă spre holul școlii, în care diriginții discută cu părinții la consultațiile individuale. Pentru profesori sunt

amenajate multiple spații, cu diverse destinații: studiu, lucru în echipe (la nivelul ariilor curriculare - obligatoriu, câte 2 ore/ săptămână), relaționare, comunicare și relaxare. În toată școala, holurile sunt foarte mari, există spații de relaxare, în care elevii pot sta în pauze sau când au ore libere, pot folosi telefonul mobil numai în recreații, se pot uita la televizor sau pot asculta muzică. Școala dispune de o cantină, un bufet la care au acces atât profesorii cât și elevii și de un cabinet pentru psihologul școlar.

Școala pregătește elevii pentru performanță, dar se îngrijește și de integrarea copiilor cu CES. Aceștia din urmă nu sunt prea mulți în școală și nu au deficiențe foarte grave (cel mai adesea dislexo-disgrafie), cu excepția unui băiat cu grave deficiențe locomotorii. Ei sunt însoțiți în clasă de profesor de sprijin și de o persoană shadow, alta decât părinții. Părinții nu sunt acceptați ca persoane însoțitoare tocmai pentru ca acești elevi să capete autonomie, iar părinții să-și desfășoare programul zilnic. În orar există mai multe opționale cu profil sportiv, iar elevii aleg un sport și-l practică, participând la competiții naționale și internaționale. Pe lângă cele 3-4 ore de educație fizică din curriculum, ei participă la mai multe ore în care practică sportul ales pentru performanță: gimnastică, volei, baschet, scrimă. Scopul este participarea la competiții de profil, la care obțin premii importante, pe care le popularizează pe pagini dedicate, ale școlii. La unele discipline din aria curriculară „Științe”, elevii sunt împărțiți pe niveluri: cei care participă la olimpiade, grupați de la mai multe clase, lucrează împreună în laborator, pentru performanță. La orele de arte, elevii creează lucrări care sunt parte din portofoliul personal sau sunt afișate peste tot în școală, în funcție de tematică: pe holuri, în bibliotecă, în laboratoare, în sălile de clasă, în cantină. Lucrările expuse într-un loc constituie, de multe ori un tot, ca un puzzle.

Fiind o ECO-școală, fiecare profesor este obligat să deruleze un proiect ecologic împreună cu elevii, indiferent de disciplina pe care o predă: „Nu contează disciplina pe care o predai, ecologia ne interesează pe toți”. În timpul orelor, elevii depun telefoanele într-o cutie la intrarea în clasă și le recuperează atunci când ora se termină. Nu există sonerie care să anunțe pauzele, toți se orientează după ceas.

Tema celei de-a doua zile: Management organizațional (II): descoperirea particularităților culturii organizaționale și influența acestora asupra bunăstării școlii

Programul activităților:

Activitatea 1: Particularitățile culturii organizaționale

Activitatea 2: Managementul organizației școlare

Activitatea 3: Relațiile școlare

Activitatea 4: Autonomia școlară

Activitatea 5: Sesiune de rezolvare a problemelor în colaborare

O preocupare permanentă a echipei manageriale și a colectivului de profesori este implicarea școlii în proiecte Erasmus+. De altfel, școala deține și titlul de „Școală europeană”. În perioada vizitei noastre, aici se afla și un grup de elevi spanioli, veniți într-o mobilitate Erasmus. Am participat la întâlnirea elevilor portughezi și spanioli a cărei temă a fost „Ecoactivismul”. Un fost elev al școlii, în prezent student, le-a prezentat elevilor informații despre activism (Ce este?, Ce se poate schimba printr-o mișcare activistă?).

Activitatea educativă este foarte bogată, elevii școlii fiind implicați în numeroase proiecte care contribuie la formarea lor ca cetățeni activi și responsabili. Iată câteva dintre aceste proiecte, la care elevii participă cu entuziasm:

- „Clubul UBUNTU” - mișcare globală pentru promovarea cetățeniei democratice active - teme săptămânale pentru studierea unor personalități de renume mondial în domeniul drepturilor omului (Nelson Mandela, Mahatma Ghandi, Martin Luther King etc.);

- „Sportul școlar” - școala are echipe de volei, scrimă, gimnastică (cea mai bună echipă din țară);

- „Eco-școală” - fiecare clasă este implicată, obligatoriu, într-un proiect eco, în fiecare an: plantare, curățare plaje, reciclare;

- „Etica școlară” - proiect național care promovează fair-play-ul. Deviza este „Acționează conform valorilor tale!”;

- „Parlamentul tinerilor” - elevii sunt reprezentați pe grupe de vârstă și au întâlniri la nivel regional și național;

- „Planul național al artelor” - scopul este să familiarizeze toți elevii cu arta, care nu este numai apanajul celor bogați; să arate tuturor cum să se bucure de artă, cum să ia contact cu arta și să o practice;

- „Planul național pentru cinema” - organizarea unui festival de scurt-metraje;

- „Educația pentru sănătate” (include și educație sexuală) - cadre medicale invitate (partenere) le vorbesc elevilor despre droguri, adicții, sexualitate, sănătate mentală, fumat, primul ajutor;

Am asistat la două ore de curs, informatică și psihologie. La ora de informatică, elevii clasei a XII-a de la profilul Arte, care vor da examen național la această disciplină pe secțiunea Media (design de produs, marketing, publicitate) au lucrat la o temă care conținea trei itemi: mixarea a 5 melodii date de profesor, pentru a obține o piesă muzicală logică; mixarea unui cântec preferat cu 1-2 melodii din cele 5 indicate de profesor; citirea expresivă a unei poezii, înregistrarea vocii și adăugarea, pe fundal, a unei melodii potrivite. Profesorul oferă feedback inclusiv vocal, printr-o înregistrare audio, ținând cont de următoarele criterii: concept, utilizarea corectă a aplicației, creativitate în realizarea produsului final. Profesorul ne-a demonstrat cum, folosind OneNote din suita instituționalizată Microsoft 365, are tot timpul acces la ceea ce elevii lucrează. OFFICE 365 A1 for student este gratuit în Portugalia, iar profesorul folosește această aplicație pentru lecții. Fiecare elev și profesor din școală are e-mail instituționalizat și utilizează pentru întâlniri în special Microsoft Teams. La ora de psihologie, derulată tot cu elevi din clasa a XII-a, profesoara a propus elevilor vizionarea unui film intitulat „Fără mâini, fără picioare, fără griji”; ulterior, elevii s-au grupat în trei echipe în care am fost incluse și noi, profesoarele aflate în Job Shadowing și au avut de răspuns la trei întrebări: *Ce faci cu suferința? Ce opțiuni ai și cum alegi să acționezi? Pentru ce lucruri din viața ta ești recunoscător?*. Lecția a fost interesantă și emoționantă în același timp, profesoara reușind să valorifice mesajul filmului pentru a-i ajuta pe elevi să identifice modalități de a-și gestiona emoțiile și de a trece peste momentele dificile din viață.

Tema celei de-a treia zile: Management instituțional: identificarea factorilor care facilitează bunăstarea socială și profesională în școala gazdă

Programul activităților:

Activitatea 1: Comunicare eficientă

Activitatea 2: Activități colaborative între profesori

Activitatea 3: Implicarea activă în furnizarea de lecții diverse

Programul zilei a treia a stagiului de observare a cuprins asistența la două ore de curs: limba spaniolă la clasa a XI-a și limba engleză la clasa a X-a și la două ore de activitate experimentală-laborator de biologie la clasa a X-a. Pornind de la experiența de viață a elevilor și abordând subiecte care le sunt familiare acestora (la limba spaniolă prezentarea felului de mâncare preferat: ingrediente, mod de preparare, de unde se pot procura aceste ingrediente, ce emoții și sentimente îi leagă de acest fel de mâncare iar la limba engleză dezbateri cu argumente pe tema „Tinerii/ Adulții și știrile false”), am remarcat preocuparea profesorilor pentru dezvoltarea competențelor de comunicare într-o limbă străină, a competențelor literate, public speaking, de susținere și argumentare a opiniei. Evaluarea a vizat procesul: interesul pentru temă, modul de implicare în rezolvarea sarcinii, încadrarea în timp (finalizarea prezentării), comunicarea cu profesorul (față în față și online), comunicarea între elevi: adresarea de întrebări/ aprecieri. Talentul și interesele sunt promovate, performanța este susținută.

În cele două ore de activitate experimentală la biologie, elevii din clasa a X-a au derulat trei experimente: extragerea clorofilei din frunze verzi, observarea structurii celulare a cartofului și studierea procesului de osmoză. La începutul fiecărui experiment, elevilor li s-au explicat de către profesoară noțiunile teoretice. Apoi, cu ajutorul manualului digital, au identificat etapele experimentelor. Am remarcat independența și îndemânarea cu care elevii au realizat experimentele, aceste abilități fiind obținute în timp, prin desfășurarea consecventă de activități experimentale. În timpul lecției experimentale de biologie, de două ore, jumătate din clasa de elevi se afla la un laborator de chimie, care se desfășura în același timp. În următoarele două ore, elevii au făcut schimb între cele

două laboratoare. Experimentele, deși simple ca structură, i-au pus pe elevi în situația de a aplica practic informațiile teoretice sau de a extrage informații teoretice în urma experimentului.

Tema celei de-a patra zile: *Managementul clasei: învățarea de noi strategii pentru creșterea competențelor elevilor*

Programul activităților:

Activitatea 1: Participarea la cursuri/activități centrate pe elev

Activitatea 2: Vocea elevilor (deciziile elevilor)

Prima oră am asistat la o lecție de informatică. Elevii, împărțiți în echipe, au de realizat proiecte diverse: jocuri video sau filme. Fiecare echipa a realizat diagrama Gantt a proiectului, apoi elevii și-au împărțit sarcinile: creare site, logo, cercetare, programare, design. Uneori personajele din filme sunt interpretate de ei, altele de cei din familie sau de profesori. Proiectele se realizează într-o perioadă de 2-3 luni și se finalizează cu un raport structurat într-o broșură, în care se explică toate etapele pe care le-au realizat pe parcursul proiectului. Jocul sau filmul sunt inscripționate pe un DVD care are pe copertă logo-ul proiectului și numele jocului. Am observat în această oră că elevii folosesc abilități de viață, lucrează în echipă, au formată stima de sine și au încredere în ei, își planifică foarte bine activitatea, sunt preocupați de proiectul lor, lucrează cu responsabilitate, cu stare de bine și au abilități foarte bune de utilizare a limbii engleze, lucru remarcat pe parcursul întregii săptămâni.

Ora a doua a fost o lecție de limba spaniolă, la clasa a IX-a. Deși profesoara avea altceva planificat, a adaptat ora pentru a valorifica vizita făcută în ziua anterioară la o expoziție imersivă dedicată lui Salvador Dali. Folosind ca subiect viața și opera acestui pictor, profesoara a exersat noțiuni de gramatică și de comunicare în limba spaniolă. După ce a notat pe tablă obiectivele lecției, profesoara le-a adresat întrebări despre tema pe care au avut-o de rezolvat, ce le-a plăcut, ce nu le-a plăcut și de ce. Apoi au rezolvat un joc pe tema Salvador Dali, în care au avut de identificat figura pictorului, locul nașterii, opere care îi aparțin și curentul din care face parte opera sa. Profesoara le-a cerut elevilor să reconstituie biografia pictorului, folosind o tablă cu verbe și fluturași cu propoziții în care să potrivească verbele respective cu substantivele și anii și să utilizeze conjugarea corectă a verbelor alese. S-a verificat munca în perechi și a fost proiectată o resursă video despre Dali, în limba spaniolă. Apoi, pe baza unei fișe de lucru s-a verificat înțelegerea filmului și s-au punctat aspectele relevante din viața pictorului. Lecția s-a încheiat cu punctarea informațiilor șocante, de reținut, despre Dali.

Din discuția cu unul dintre directorii adjuncți ai școlii am aflat unele aspecte privind modalitatea de înmatriculare a elevilor (în ciclul gimnazial elevii se înscriu după terminarea ciclului primar, iar la ciclul liceal majoritatea elevilor continuă în această școală, unii pleacă la alte școli și alții, care nu au fost elevi ai școlii până atunci, se înscriu pe locurile libere) și angajarea profesorilor (75% sunt titularii școlii, 25% se angajează anual prin concurs național, în funcție de necesitatea școlii pentru anumite discipline). Directorul se angajează prin concurs. Din comisie fac parte profesori ai școlii, părinți, reprezentanți ai consiliului local. Concursul constă în scrierea unui proiect pentru școală și analiza CV-ului cu specializările și experiența candidatului. Mandatul este de 4 ani, după care poate fi reconfirmat pentru încă 4 ani. După cei 8 ani se dă un nou concurs și se reconfirmă din nou peste 4 ani. Funcția de director poate fi deținută pentru maximum 16 ani.

Tema celei de-a cincea zile: *Identificarea de noi strategii pentru prevenirea abandonului școlar timpuriu prin intermediul abilităților lingvistice și sociale*

Programul activităților:

Activitatea 1: Participarea la cursuri centrate pe elevi

Activitatea 2: Modul în care personalul școlii portugheze promovează un mediu de sprijin pentru elevi

Ultima zi a stagiului de observare a fost dedicată artelor plastice, discuțiilor cu psihologii școlii și cu echipa managerială.

În orele de arte plastice elevii au avut de reprodus, în creion, texturi observate într-o fotografie care ilustra mai multe tipuri de pâine. Profesoara de desen ne-a explicat că acești elevi au 7 ore de arte plastice pe săptămână, față de cei de la celelalte profiluri care nu au nicio oră de acest fel și comparativ cu elevii de gimnaziu care studiază desenul două ore pe săptămână. Elevii de la profilul Arte urmează facultăți de arte plastice, design, arhitectură, webdesign.

Întâlnirea cu doi dintre psihologii școlii ne-a dat posibilitatea să aflăm cum lucrează aceștia cu elevii. Psihologii lucrează cu elevii individual sau în grupuri mici. Dirigințele selectează elevii care participă la activitățile de grup, aceștia fiind elevi cu probleme sociale sau emoționale sau copii implicați în conflicte. În cadrul activităților de grup se lucrează prin jocuri care să le dezvolte elevilor comunicarea, empatia, autocunoașterea, conștientizarea, gestionarea emoțiilor. Fiecare grup are 12 sesiuni, 1 sesiune/săptămână și trebuie să scrie împreună o strategie pentru gestionarea furiei, fricii, tristeții și bucuriei. Psihologii au foarte des întâlniri cu părinții, mai ales înainte de a începe întâlnirile cu elevii. Au fișe de caz tipizate pe care le completează diriginții, elevii sau părinții. Aceste fișe se înmânează părinților la finalul fiecărui semestru. Copiii cu dizabilități pot avea mai multe întâlniri săptămânale cu psihologul, la cererea părinților sau a psihologului.

Profesorii sunt organizați pe comisii: limbi (portugheză, engleză, franceză, spaniolă), științe (biologie, chimie, geologie, fizică), sport (educație fizică și arte), matematică (matematică și TIC), științe sociale (istorie, geografie, ed. civică, sociologie, psihologie). Consiliul profesoral stabilește organizarea comisiilor. În alte școli gruparea disciplinelor pe comisii poate fi alta.

La întoarcerea din stagiul de observare cele trei cadre didactice participante au diseminat informațiile culese apoi au aplicat sau au adaptat ideile inspiraționale cu care s-au întors, în scopul îndeplinirii obiectivelor propuse în acest proiect.

Conținutul prezentului material este responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul informației.